

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Луцький національний технічний університет
Львівський торговельно-економічний університет
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Малопольський державний університет
імені Вітольда Пілецького в Освенцімі (Польща)

VII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

23 березня 2023 р.

**Ministry of Education and Science of Ukraine
Mukachevo State University
Lutsk National Technical University
Lviv University of Trade and Economics
Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian Institute (Ukraine)
Cavalry Captain Witold Pilecki State University of Malopolska in Oświęcim
(Republic of Poland)**

**VII INTERNATIONAL
SCIENTIFIC
CONFERENCE**

**«FINANCIAL REGULATION OF
CHANGES IN THE ECONOMY OF
UKRAINE»**

23March 2023

Mukachevo

УДК 336.13.025.12(477)(043.2)

Ф59

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 2 від 24 березня 2023 року)*

Програмний комітет:

Щербан Тетяна Дмитрівна – ректор Мукачівського державного університету, доктор психологічних наук, професор.

Джоанна Стуглік – директор Інституту управління та виробничого машинобудування, Малопольський державний університет імені Вітольда Білецького, м. Освенцім.

Павел Качмарчик – декан факультету соціальних наук, Мазовецька академія в Плоцьку, доктор філософії.

Гоблик Володимир Васильович – перший проректор Мукачівського державного університету, доктор економічних наук, професор.

Кобаль Василь Іванович – проректор з науково-педагогічної роботи, Мукачівський державний університет, кандидат педагогічних наук, доцент.

Герц Мирослав Мирославович – начальник бюджетного відділу фінансового управління виконавчого комітету Мукачівської міської ради.

Черничко Тетяна Володимирівна – завідувач кафедри економіки та фінансів, Мукачівський державний університет, доктор економічних наук, професор.

Організаційний комітет:

Стегней М. І. – д.е.н., проф., Нестерова С. В. – к.е.н., доц., Гладинець Н. Ю. – к.е.н., доц.,

Лінтур І. В. – к.е.н., доц., Петричко М. М. – к.е.н., доц., Братюк В. П. – к.е.н., доц., Росола У.

В. – Ph.D, доц., ст. викл., Михальчинець Г. Т. – к.е.н., ст. викл.

Ф59 Фінансове регулювання зрушень у економіці України: збірник тез доповідей учасників VII Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, Мукачево, 23 березня 2023 р. – Мукачево: Вид-во МДУ, 2023. – 196 с.

Основною метою проведення конференції є обговорення та пошук рішень актуальних проблем здійснення фінансового регулювання зрушень в економіці України, обмін дослідницьким досвідом та публікація результатів наукових досліджень. Подані матеріали містять методологічні та методичні підходи, що можуть заслуговувати на увагу широкого кола фахівців.

Організаційний комітет вважає за доцільне повідомити, що не всі положення і висновки окремих авторів є беззаперечними. Разом з тим вважаємо можливим їхню публікацію з метою обговорення.

Редакція збірника не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, за якісний зміст і оформлення авторських рукописів (стилістичні, орфографічні помилки тощо) та залишає за собою право не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання розглянуті на конференції.

©Мукачівський державний університет, 2023

Росола У.В., Гопонько В.В., Клейнер В.В. АКТИВІЗАЦІЯ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ В УМОВАХ ВІЙНИ	81
Росола У.В., Росола О.А. АКТУАЛІЗАЦІЯ МІГРАЦІЙНОЇ КРИЗИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	83
Стегней М.І., Нодь О.Л., Черничко С.С. ЗБАЛАНСОВАНИЙ РОЗВИТОК РИНКУ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ: ГЛОБАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ, НАЦІОНАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ	85
Стегней М.І., Алмашій В.В., Осуський С.В. ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	88
Гоблик-Маркович Н.М., Хаустов О.О. СМАРТ-ТЕХНОЛОГІЇ УСФЕРІ ТУРИЗМУ	91
Черничко Т.В., Іщук М.В. УПРАВЛІНСЬКІ ДИЛЕМИ: МЕТОДОЛОГІЯ «ТРАДИЦІЙНОГО» ПОШУКУ РІШЕНЬ І ПІДХІД ТОС	94
Черничко Т.В., Поляков Ф.О. ШЛЯХИ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ	97
Чизмар І.І. ЗАГАЛЬНИЙ РОЗВИТОК КІБЕРСПОРТУ ЯК СФЕРИ ЕКОНОМІКИ	100
Шлапак В.О. ДІЯЛЬНІСТЬ МЕБЛЕВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ В УМОВАХ КОРОНАВІРУСНОЇ ПАНДЕМІЇ ТА РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ	103

Секція 3. Актуальні питання обліку окремих об'єктів та проблеми впровадження міжнародних стандартів обліку і фінансової звітності

Кулініч Т.В., Тимчина Ю.А. ОСОБЛИВОСТІ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ У СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТУ ЕКОНОМІКИ	106
Ліба Н.С. ЧИННИКИ ТА СКЛАДОВІ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОЇ ПОЛІТИКИ	109
Лінтур І.В., Вайданич С.С. АКТУАЛЬНІ РИЗИКИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ НБУ ПІД ЧАС ВІЙНИ	111
Лінтур І.В., Сідор В.В. БЮДЖЕТНЕ ФІНАНСУВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ДЕРЖАВИ В УКРАЇНІ	113
Максименко Д.В., Головачко В.М. ОБЛІК ЛОГІСТИЧНИХ ВИТРАТ ЗА ЦЕНТРАМИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	116
Манайло О.Е. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ	118
Сторожук Т.М. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ДОХОДІВ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ У СКЛАДІ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІДПРИЄМСТВА	121
Проскура В.Ф., Росоха В.М. ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ЯК НАПРЯМОК ДОСЯГНЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ПІДПРИЄМСТВ ТОРГІВЛІ	124

Секція 4. Фінансове регулювання економічних процесів

Братюк В.П. ДЕФІНІЦІЯ ПОНЯТТЯ РИЗИК ТА ОЦІНЮВАННЯ РИЗИКІВ	129
Братюк В.П., Вакула М.М. МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ	132
Братюк В.П., Гнідин Т.Р. ОСОБЛИВОСТІ СТРАХУВАННЯ В СПОЛУЧЕНИХ ШТАТАХ АМЕРИКИ	133
Братюк В.П., Меденці М. ОСОБЛИВОСТІ МЕНЕДЖМЕНТУ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ	136
Гладинець Н.Ю., Бабидорич В.В. ОЦІНКА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ПЕРЕДУМОВА ЕФЕКТИВНОСТІ ЙОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ	138
Гладинець Н.Ю., Мілашовська К. Й., Попов О. О. СТАРТАПИ ПІД ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ	142
Гладинець Н.Ю., Товтин С.М., Медвідь Д.Р. АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЙОГО ВАЖЛИВІСТЬ ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ	144
Дем'янчук О.І., Хохонік К.В. РИНОК СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ ПІД ЧАС ДІЙ ВОЄННОГО СТАНУ	148

ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗРУШЕНЬ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Таким чином, Україна має значний потенціал для розвитку туризму, зокрема через свої природні ресурси, історичну спадщину та культурні особливості. Збалансований розвиток ринку туристичних послуг в Україні може стати ефективним інструментом забезпечення економічного зростання та підвищення соціальної стабільності країни. Для досягнення цих цілей необхідно розвивати інфраструктуру туризму, вдосконалювати сервіс, пропонувати якісні послуги та привабливі туристичні маршрути. Одним зі способів досягнення збалансованого розвитку ринку туристичних послуг є використання концепції smart спеціалізації, що передбачає спрямування зусиль на розвиток тих галузей туризму, де Україна має найбільший потенціал та конкурентоспроможність. Основними перспективними напрямками розвитку туризму в Україні є екологічний туризм, культурний туризм, гастрономічний туризм та туризм з пізнавальною метою, а з перемогою, особливого значення і потреби набуває розвиток інклюзивного туризму в Україні. Крім того, важливим елементом збалансованого розвитку ринку туризму є врахування екологічних та соціальних аспектів, таких як збереження природних ресурсів, забезпечення гідного життя для місцевого населення, прозорість та етичність управління.

Список використаних джерел:

1. Стегней, М., Нодь, О. (2020). Глобальні чинники сучасних трансформаційних змін у сфері розвитку туризму та рекреації. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. №5, Том 2 (298). С. 291-301
2. Стегней, М., Черничко, Т., Нодь, О. (2022). Оцінка потенціалу галузі туризму та курортно-рекреаційної сфери регіонів України на засадах сталості. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2022. Том 7.
3. Irtyshcheva, I., Stehnei, M., Nod, O. Balanced development of tourism and the resort and recreation sphere: international, national, and regional vectors.

УДК 330.341.1:338.24(477)(091)

Стегней М.І.,
доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки та фінансів
Алмашій В. В.,
здобувач ОС Доктор філософії
Осуський С. В.,
здобувач ОС Магістр
Мукачівський державний університет

ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Під трансформаційними процесами економіки країни найчастіше розуміють процеси зміни структури і функціонування економіки, які відбуваються під впливом зміни

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ І МАРКЕТИНГУ В УМОВАХ КРИЗОВОЇ ЕКОНОМІКИ

технологій, політики, ринкових умов та інших факторів. Вони включають в себе перехід від планової до ринкової економіки, приватизацію державних підприємств, розвиток підприємництва та конкуренції, лібералізацію торгівлі та інвестицій, інтеграцію в світову економіку, зміну ролі держави в економіці та інші. Трансформаційні процеси можуть мати різноманітні наслідки для економіки країни, включаючи зміни у рівні зайнятості, виробництва, експорту та імпорту, доходів населення тощо.

Таким чином, трансформаційні процеси економіки країни – це процеси, пов'язані зі структурними змінами в економіці, які передбачають перехід від одного етапу розвитку до іншого. Ці процеси можуть відбуватися через різноманітні зміни в економічній системі країни, такі як розширення ринків, зміну структури виробництва, зміни в правовій та регуляторній базі, а також зміни в технологічному розвитку.

Трансформаційні процеси можуть бути започатковані зовнішніми чинниками, такими як зміни в міжнародному середовищі, або внутрішніми чинниками, такими як зміни в політичній, економічній або соціальній сфері країни.

Найчастіше, метою трансформаційних процесів є досягнення більш високого рівня економічного розвитку, зменшення впливу негативних факторів на економіку країни та покращення якості життя населення. Однак, такі процеси можуть мати й негативні наслідки, такі як збільшення безробіття, зростання соціальної напруги та нестабільності в економіці. Тому, ефективне управління трансформаційними процесами є важливою складовою успішного економічного розвитку країни.

Український уряд ще до війни запровадив активну реформаторську політику, спрямовану на модернізацію економіки та соціальної сфери. Деякі з цих реформ можна вважати трансформаційними:

1. Реформа децентралізації. Вона полягає у передачі влади та фінансів з центрального рівня влади на місцеві органи влади та самоврядування. Ця реформа має на меті збільшити ефективність управління на місцях, підвищити рівень життя населення та забезпечити розвиток територій.

2. Реформа пенсійної системи. Український уряд здійснює реформу пенсійної системи з метою збільшення соціального захисту громадян, поліпшення їхнього фінансового стану та стимулювання розвитку економіки країни.

3. Реформа охорони здоров'я. Український уряд здійснює реформу охорони здоров'я з метою покращення якості та доступності медичних послуг, забезпечення громадян соціального захисту та зміцнення здоров'я нації.

4. Реформа освіти. Реформа освіти має на меті покращити якість навчання, забезпечити доступність освіти для всіх верств населення та підготувати нове покоління

ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗРУШЕНЬ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

фахівців з урахуванням потреб сучасного ринку праці та вимог міжнародного співтовариства.

Ці реформи спрямовані на покращення життя населення та забезпечення стійкого розвитку економіки країни. Вони можуть вважатися трансформаційними, оскільки передбачають глибокі зміни в системі управління національного та територіального розвитку [1-2].

Війна в Україні викликана військовою агресією росії також зумовила різноманітні трансформаційні процеси в національній економіці, що носять негативний характер. Відбувається порушення торговельних зв'язків, руйнування інфраструктури, зниження інвестиційної активності та привабливості, збільшення державних витрат на військові потреби і обороноздатність країни, порушення міжнародних відносин тощо.

Дуже часто, війна призводить до зупинення торговельних зв'язків з іншими країнами, що викликає значне зниження обсягів експорту та імпорту, що, у свою чергу, може вплинути на зменшення обсягів виробництва та зменшення зайнятості. Військові дії завжди спричиняють руйнування інфраструктури, такої як дороги, мости, шляхопроводи, залізниці, порти та аеропорти. Це суттєво ускладняє транспортні зв'язки в країні та негативно впливає на виробництво та торгівлю. Іноземні інвестори стають більш обережними, а то і неохочими інвестувати у країну, яка перебуває у стані війни. Це може вплинути викликає зменшення обсягів виробництва, зниження зайнятості та зростання безробіття. Військова агресія змушує державу збільшувати витрати на оборону та військові потреби. Це призводить до зменшення видатків на інші галузі, такі як охорона здоров'я, освіта та соціальна підтримка. Війна також порушує тенденції попередньо встановлених міжнародних відносин, які можуть мати далекосяжні наслідки для економіки країни.

Коли Україну захопила війна, уряд одразу вжив низку трансформаційних заходів для відновлення економіки та забезпечення стабільного розвитку країни. Було залучено міжнародну підтримку та допомогу, запроваджено низку економічних реформ задля підтримки національної економіки, вжито заходів щодо відновлення пошкодженої інфраструктури, зокрема енергетичної системи.

«Україна втратила тисячі життів, зруйновано тисячі міст і сіл, непоправних збитків зазнав бізнес, пошматовано систему соціального захисту. Попри бойові дії, які продовжуються на Сході і Півдні, Україна, завдяки підтримці та допомозі міжнародних партнерів, зуміла утримати економіку країни від краху. Навіть більше, упродовж осінніх місяців демонструє хоча й хиткі, але все ж очевидні ознаки стабілізації. Міністерство економіки оприлюднило оцінку падіння ВВП України за дев'ять місяців – близько 30%. Це в

умовах війни можна вважати відносно позитивним показником: навесні прогнози падіння сягали 40–50%» [3]

Військові дії призвели до часткового знищення та масового пошкодження інфраструктури, погіршення економічної ситуації та дисбалансу на ринку праці в Україні. Уряд країни звернувся за міжнародною допомогою для відновлення інфраструктури, забезпечення життєво важливих потреб населення та відновлення економіки. Навіть під час війни в Україні здійснюються реформи, які забезпечують відновлення та сприятимуть розвитку економіки. Це стосується сфери підприємництва, управління, розвитку інфраструктури тощо. Значні зусилля спрямовані на відновлення інфраструктури: дороги, залізниці, лінії електропередачі та водопостачання. Україна залучає інвестиції від іноземних інвесторів для відновлення економіки та забезпечення стабільного розвитку країни. Уряд докладає зусиль для створення нових робочих місць, підтримки малого бізнесу та релокації бізнесу, щоб забезпечити зайнятість населення, наповнюваність бюджетів різних рівнів та економічний розвиток країни.

Список використаних джерел

1. Іртищева, І., Стегней, М. (2015). Інноваційне оновлення фінансово-економічного механізму реалізації децентралізованої моделі сталого розвитку територіальних громад. Економіст. К.: ВПП "Пошук-Інвест". №6. С.8-12.
2. Theeffectofdigitaltechnologydevelopmentoneconomicgrowth. Вплив розвитку цифрових технологій на економічне зростання / I. Irtysheva, M. Stehnei, N. Popadynets [etal.] // InternationalJournalofDataandNetworkScience. Canada, 2021. №5. P. 25-36.
3. Українська економіка почала відновлюватися навіть на тлі війни. Хто і що цьому посприяли? URL: <http://surl.li/fpaqf>

УДК 333.48

Гоблик-Маркович Н.М.,

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту,
управління економічними процесами та туризму

Хаустов О.О.,

здобувач ОС Доктор філософії
Мукачівський державний університет

СМАРТ-ТЕХНОЛОГІЇ УСФЕРІ ТУРИЗМУ

В умовах сучасних цифрових трансформацій в економіці, соціальних та суспільних процесах, розвиток та конкурентоспроможність туристичного бізнесу в значній мірі залежить від ефективного упровадження інноваційних технологій, зокрема цифрових.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>